

... НА КРУГИ СВОЯ...

ВАСИЛІАНСЬКА
ЦЕРКВА НА ЗАСЯННІ
В ПЕРЕМИШЛІ

о. Тимофей Феш, ЧСВВ

ЧИН СВЯТОГО ВАСИЛІА ВЕЛИКОГО

ЧИН СВЯТОГО ВАСИЛІЯ ВЕЛИКОГО

**ДВОХТИСЯЧНОМУ ЮВІЛЕЮ
РІЗДВА ХРИСТОВОГО**

... НА КРҮГИ СВОЯ...

**ВАСИЛІЯНСЬКА
ЦЕРКВА НА ЗАСЯННІ
В ПЕРЄМИШЛІ**

о. Тимотей Феш, ЧСВВ

ПЕРЄМИШЛЬ 2000

ВСТУП

... На круги своя... – слова прологу Книги Проповідника віддають суть ситуації Василіянської церкви й монастиря на Засянні у Перемишлі. Усе повертається до свого місця призначення. Бог, створюючи світ і людей, усьому призначив ціль і доручив місію, так що кожен і все сповнює свої завдання, визначені через Творця.

Так мається справа і з нашою церквою... Не може так бути, щоб церква була закрита і щоб там не лунала Божа слава. Не має ніхто такої сили, щоб змінити постанови Творця. «Господня ж постанова стоїть повіки; помисли його серця від роду й до роду» (Пс. 32. 11). Тому церква сьогодні наново наповнюється духом молитви, який лине наче голуб у небесні простори.

7 травня 1997 року мав місце такий факт: після першого етапу відбудови церкви, коли фірма „Budokor” закінчила вирізання-очищення церкви від різних прибудов і добудов (залізобетонних поверхів, сходових кліток, ліфтів), головний майстер прийшов до мене, щоб я оцінив їхню працю. Коли ми ввійшли до середини церкви, то завважали великого червоного голуба, який літав у куполі. Дивним є те, що всі вікна й двері були закриті і голуб цей не міг ані влетіти, ані вилетіти. Другого дня ранком його вже не було. Можна було б сказати, що це наївний факт, але всі ми відчули якусь надзвичайність у цій події. Звідси й народилася думка надати цій частині праці заголовок «Світло Духа». Відчуваємо дії Святого Духа у нашій монашій спільноті та у праці під час ремонту монастиря й церкви. Свідчить про це і цей факт, що хоча витрати на ремонт монастирсько-церковного комплексу перевищили наші фінансові можливості, все ж таки Господь знайшов способи та людей, які допомогли нам в цьому ділі.

Оцю скромну працю про нашу обитель, хочемо присвятити Двохтисячолітньому Ювілею Різдва Христового, як подяку за багатство його любові до нас, як також і цим нашим Високодостойним жертводавцям і добродіям, без яких не були б ми в силі в так короткому часі відновити церкву й монастир. 10 березня 1997 року розпочалася підготовка до проведення ремонту. Перші монахи-студенти з України прибули 23 вересня 1997 року. Було їх 22. В 1998–2000 роках проведено ремонт церкви та упорядкування монастирського й церковного подвір'я.

В 1935 році появилася інформація про посвячення церкви на Засянні. В ній говорилося про «перше посвячення». Складається враження, що наші попередники (мабуть о. Йосиф Чепіль, ЧСВВ – тодішній ігумен монастиря) несвідомо відчували, що колись відбудеться друге посвячення цер-

кви. Певно вони не знали, що така подія станеться через 65 років (13 травня 2000 року).

Багато подій з історії цього комплексу говорить про особливу опіку Божої Матері над церквою і монастирем у Перемишлі. Наведу кілька фактів:

- у давніх часах існував десь на Засянні при вулиці Угорській (тепер Грунвальдській) монастир під покровом Собору Пречистої Діви Марії, який був зліквідований у 1786 році;
- в 1930–1935 роках збудовано церкву Співстраждання Пресвятої Богородиці. На фронтоні церкви, над входом, споряджено скульптуру, яка зображує Скорбну Богородицю (мати оплакує долю своїх дітей);
- на свято Благовіщення Пресвятої Богородиці 1935 року відбулося посвячення церкви;
- на свято Покрова Пресвятої Богородиці 1945 року були вигнані отці й брати. А після 46-и років на це саме свято церкву і монастир повернено Василянському Чині.

Усі важливі події цього храму та монастиря зв'язані з Богородицею. Вона в особливий спосіб вибрала собі Василянський Чин як знаряддя у проповіді царства Свого Сина. Ми й надалі покладаємо надію на Її материнську опіку і заступництво, щоб Вона захищала нас від усіх затій лукавого і його слуг.

I

ПОЧАТКИ МОНАШОГО ЖИТТЯ НАД БЯНОМ

Про початки монашого життя на Перемиській землі говориться в документах з кінця XI століття. В них іде мова про дві старовинні обителі, а саме про обитель Св. Миколая на Знесенні та Спаса на Гарбарах. Про існування тих монастирів говорить грамота кн. Владислава Опольчика від 1376 року, силою якої святоспасівську обитель у Перемишлі князь передає під патронат свого писаря Костя Сорочиця, дяка з Болестрашиць. В іншій грамоті, виданій королем Ягайлом 1407 року, мовиться про це, що Миколаївський монастир є поміж обителями Перемиської єпархії. Про третій перемиський старинний монастир Успіння Пречистої Диви Марії на Вілчу говорить грамота кн. Льва Даниловича з датою 1292 року. Монастир цей служив півтора століття за собор після того, як поляки в 1412 році відібрали перемиським владикам собор Св. Івана на Замковій горі. Слід згадати про монастир на Засянні при Угорській дорозі, про який вже у першій згадці і актах з 1542 року говориться як про «стародавній». Не бракує згадок про василіянські монастирі в першій половині XVII століття, а саме в документах з 1617 року згадується про свято-троїцький монастир, який своєю повагою переріс усі інші монастирі. В середині міських мурів був соборний монастирець Св. Івана Хрестителя, який обслуговував потреби вірних.

Важкі часи для монастирів настали в XVII столітті. Боротьба з полонізацією та латинізацією не дозволила розвинути іншої, крім душпастирської, праці. Також релігійна боротьба, яка ослабила Перемиську єпархію, послабила монаше життя. У 1746 році перестали існувати святоіванівський та успенський монастирі, в 1780 році – святотроїцький монастир, а в 1786 році – як останній – монастир на Засянні. Довершенням цього процесу була йосифінська касата, яка наступила після переходу Галичини під австрійське володіння. На півтора століття завмерло монастирське життя східного обряду в Перемишлі. Щойно в 1913 році заходами єп. Костянтина Чеховича до Перемишля прибули два Василіяни з Добромиля й осіли в одноповерховому будинку, який дістали в подарунку від засяньського Братства св. Миколая. Тоді також було відкрито каплицю і почали здійснювати заходи щодо будови церкви.

Окрім монастирів у самому Перемишлі на Перемиській землі були ще монастирі в Улючі, Посаді Риботицькій, Монастирці та багато інших монастирів на Ярославщині, Любачівщині, біля Пшеворська й Ніська.

Як окремих розділ подаємо передрук книжечки *На спомин*, виданої в 1935 році і присвяченої історії та жертводавцям цього храму.

II

НА СПОМИН¹

ІСТОРІЯ ЗАСЯНСЬКОЇ ЦЕРКВИ

Дещо з історії Засянської церкви (1893–1903)

Про засянську церкву можна б списати грубі книжки, бо вона має свою давню й цікаву історію. Тут хочемо подати тільки те, що найцікавіше. Відомості про перші заходи коло будови засянської церкви, беремо з т. зв. «Короткої будови церкви на Засянню, в Перемишлі», котрої писання започаткував бл. п. Всесв. о. Мітрат Мирон Подолинський. Ця хроніка-історія зберігається в архівах оо. Василіян, на Засянні.

Історія будови згаданої церкви починається так:

Коли в осені 1893 р., по причині припадаючого на 17 січня 1893 р., ювілею 50-ліття Єпископства Його Святости Льва XIII Папи Римського, світ католицький ріжними богоугодними фундаціями намірив увіковічити пам'ять великого Папи, а в нас на місяць лютий 1893 р. заряджено ювілейні торжества, повстала гадка побудувати церкву на Засянню, тим більше, що латинники носилися з гадкою будови костела на Засянню.

Про це – пише дальше о. Подолинський – говорив я з Єпископом Юліаном Пелешом. Він одобрив намірену будову церкви й позволив на збірку в Катедрі.

Розважаючи потребу церкви на Засянню – читаємо дальше в хроніці, для 1400 душ руського обряду там замешкалих (вказаних у конституціях з 1890 р.) – до котрої то церкви, хоч би її і вибудувалося, не було б священика, стало при ній замешкалого, повстала в мене думка, замість звичайної церкви, побудувати монастир для оо. Василіян, котрого то монашого Чина у нас, в Перемишлі так дуже відчувалося потребу.

Потребу тую відчував я, коли 14 лютого 1893 р., на Стрітіння Господне, проповідуючи рано в Катедрі після утрени, до численно зібраного народу, завізвав я його до складок на Василіянський монастир на Засянню. Замітна була велика радість на лицях усіх і всі, притакуючи головами, зазначили свою згоду на той проект.

Дня 19 лютого, в часі Служби Божої, призбирав я, ходячи з таєю по церкві 30 з. р. і 37 кр., з котрих 15 з. р. відіслав я на убогих магістратові міста, а решту, це є 15 з. р., 37 кр. призначив я, як перший ювілейний

¹ Передрук з брошурки, виданої в 1935 році при нагоді посвячення Василіянської церкви та монастиря. Збережено мову оригіналу.

даток на будову наміреної церкви.

Не маючи землі під церкву, а знаючи, що в Перемишлі треба буде купити тую за великі гроші, щоб скорше призбирати фонди, за згодою ОО. Сотрудників, постановили ми не брати ні цента з акафістів, а всі акафістні гроші складати на купно землі під церкву.

Поїздка до Риму, при кінці травня 1893 р., і різні домашні перешкоди, не дозволили мені ревноше займатися, в 1893 р., справою купна землі.

В 1894 р., на мою просьбу, члени Капітули зложили на ту ціль 260 з. р., а іменно: Впр. Архидиякон Литинський 25 з. р., Кустос Матковський 30 з. р., Схолярх Волошинський 35 з. р., канцлер Чехович 40 з. р., доктор Войтович 50 з. р., і я 100 з. ринських.

У великім пості, в березні 1894 р., сказав мені перемиський міщанин, Стефан Карпінський, коли я питав його о пораду, де вишукати б ґрунт під церкву на Засянню – що найскорше продасть той ґрунт Теодор Шургот, листар і властитель двох домиків при святоіванівській вулиці.

Гадка справді була щаслива і її одобрили Перемиські міщани, запрошені в числі коло 20 осіб через о. Подолинського (25.III.1894), щоб обговорити цю справу. Гроші на купно цього ґрунту рішили зібрати між перемиським міщанством, так, щоби земля під церкву була фундована самими перемишлянами.

21 жовтня 1894 р., Теодор Шургот в присутності кількох міщан заявив, що продасть коло 900 сяжнів свого ґрунту, по 8 з. р. за сяжень, отже разом за 7200 з. р., коли дістане від Братства св. Николая готівкою бодай 4000 з. р., і тоді вже буде могло Братство заінтабулюватися; прочий ґрунт свій з хатою дарує для церкви, лише, вимавляє собі і жені, доживоття.

21 квітня 1895 р., на засіданні Братства св. Николая, рішено одногласно дати з церковних грошей братства, що були на книжочках шадниці, 2000 з. р. даром, на закупно ґрунту під церкву. Куплений ґрунт рішено

Проект ювілейної церкви св. священомученика Йосафата в Перемишлі на Засянні (проектував арх. А. Лушпінський, Львів).

Церква
на Воскресіння
Христово
в Перемишлі

Проект, затверджений Урядом Перемишля у 1930 році

заінтабулювати на братство, а по вибудуванню церкви, передається його на властність церкви або монастиря.

Зі зrealізованих шадничих книжочок, прийшло 1894 з. р. 26 кр., призначених було 1045 з. р., і 74 кр. – так що разом 3000 з. р. сплачено 4 мая 1895 р. Теодорови Шуготови. Того дня підписано контракт купна.

Куплена парцеля мала 793 1/4 квадратних сажня, це є 3,171 м/квадратних.

Під кінець 1895 р., докупило Братство св. Николая, від родини Савальдів, 48 квадрат. сажнів за 403 з. р. 80 кр. (разом зі судовими коштами) – 28 і 29 жовтня 1898, навіз Ігнатій Данилович, за 15 з. р. 64 кр. – в цілі піднесення терену під церкву – 188 фір землі.

В тім часі переводжено дальші збірки, й при помочі братства сплачувано Шурготови дольшу належність.

1898 р. 30 квітня, куплено від Анелі зі Сувальдів Пержахової, 86,65 квадрат., сьажнів, за ціну 1570,60 з. р. (разом з інтабуляц. коштами).

31 грудня 1900 р. заплачено архітекткові Нагірному 100 з. р., в ціли виготовлення плянів церкви й монастиря (решту 250 з. р. вплачено 27 липня 1901 р.).

1901 р. 13 квітня одержало братство легат 1022 корон і 90 сот., від бувшого пароха у Волчухах, судовишенського деканату, о. Йосифа Яцева – на справлення дзвона до церкви на Засяння.

Під датою 10 травня 1903, заподає о. Подолинський такий стан фондів будови церкви:

Збірки ріжних, так місцевих, як і краєвих жертводавців	– 6,935,35 кор.;
Братство св. Николая (церковний відділ) дало	– 4,743,23 кор.;
Пушки при Катедрі дали від 1893 до 1903 (1 мая)	– <u>3,692,98 кор.</u>
Всього разом	– 15,371,56 кор.

Розходи (купно парцель під будову, плани і т. д.) виносило до цього часу 17,009,08 кор.; цей недобір (2,503,53 кор.) покрив своїми грішми Всесв. о. мітрат Подолинський.

Дотепер акція будови церкви спочивала в руках парохіяльного уряду катедрі. Душею тих акцій був Всесв. о. мітрат Подолинський. До помочі служило Братство св. Николая.

ПРАЦІ «ПЕРШОГО КОМІТЕТУ» (1903–1914)

На сходинах 30 жовтня 1903 р. – при участі 22 осіб, так духовних як і світських, Всесв. о. мітрат Подолинський звідомив зібраних, що Пресвященний Ординаріят іменував його председателем (головою) будучого Комітету будови церкви на Засянні. Присутні належать до «Ширшого Комітету». На тім засіданню рішено, між іншим, розкинути відозву в справі складок на будову церкви – по цілим краю. Та відозва появилася під датою 14 листопада, 1903 р. В ній є згадка, що Перемишль, іще 1761 р. – як каже в справозданню до св. Римського Престолу, Епископ Онуфрій Шумлянський – мав 8 церков. Душ греко-кат. обряду числить Перемишель понад 10.000 – з того на Засянні є понад 3000 душ.

Відозву цю підписало, разом з Преосв. Кир Константином Чеховичом 10 осіб і її розіслано на ріжні адреси по Галичині, в першій мірі до греко-кат. урядів парохіяльних.

На засіданню Комітету з 24 жовтня 1904 р., звідомив скарбник Комітету, Впр. о. Стрийський (канцлер Консистерії), що від 18 грудня 1903, до цього часу, вплинуло на будову церкви 9900 кр. У виказі жертводавців з дня 31 жовтня 1904 р., подано зібрану суму – на вислану відозву – 11.251 кор. 31 сот.

Праці Комітету, з невідомих ближче причин, перервалися на довший час, так, що в хроніці церкви слідуюче засідання (по 13 марті 1906 р.) записано, аж під датою 22 лютого 1914 р.

В міжчасі – під кінець 1912 р. – прийшли до Перемишля ОО. Василяни. На згаданім засіданні (22 лютого 1914 р.), голова Комітету, Всесв. о. Подолінський, звідомив присутних, що ОО. Василяни вже самі докупили грунт за 24.000 кор., а за кам'яницю від п. Сподарикової, дали 32.000 кор.

На тім засіданні утворено новий, другий Комітет, із 30 осіб. В Комітеті тім є також Ексц. Преосв. Чехович та Ігумен монастиря ОО. Василян з Перемишля, Впр. о. Марисюк.

Під кінець цього засідання, предложив п. архітект Нагірний, пляни сеї будучої церкви, імені св. Володимира. Вона мала помістити 4000 душ, а кошта мали сягати приблизно 350.000 корон.

ПРАЦІ «ДРУГОГО КОМІТЕТУ» (1914–1923)

Засідання Комітету, як згадано вище, як також і того з дня 7 цвітня 1914 р., відбувалося під проводом Преосв. Константина, в Єпископській Палаті. На тім посліднім засіданні, Преосв. Константин поручив Комітетові повести дальше працю в цілі призбирання фондів на будову церкви, бо ОО. Василянам – правительство не дозволяє продати Добромильський монастир, гроші (около 100,000 корон з продажі цього монастиря) мали піти на будову церкви. Тепер це джерело відпадає! Ново вибраний «Тісніший Комітет» має повести дальше працю. Він відбуває перше своє засідання того самого дня, се є 7 цвітня 1914 р. Його головою вибрано Всесв. о. Канцлера Зубрицького. На тім самім засіданні намічено ріжні способи збирання фондів. В тій самій цілі відбулися засідання ще 23. 04. і 8. 07. 1914 р. До кінця травня 1914 р., цей Комітет зібрав 4750 корон. Воєнна заверуха перервала всі праці в тім святім ділі. Вправді й в часі війни переводжено принагідно збірки, так що в звіті скарбника Комітету, п. Изидора Білінського, з дня 15 жовтня 1922 р., позиція доходів виносить 34.870,28 марок пол., однак, як зазначив сам п. скарбник: «сі гроші мають нині дуже малу вартість».

Після війни, перші сходини в справі будови церкви, відбулися 8 березня 1922 р. Були це більше інформаційні сходини й то людей, котрі в більшій часті до Комітету будови церкви давніше не належали. На тих сходинах порішено відновити давній Комітет. І він відбув своє засідання 14 жовтня 1922 р., на котрім секретарем Комітету, Впр. о. сов. Мартинович здав звіт з діяльності Комітету за цілий час його існування. Відновлений, на бажання Преосв. Кир Йосафата, Комітет відбуває під проводом Всесв. о. Архид. Зубрицького, як голови, ще кілька засідань (15 жовтня, 7 грудня, 30 грудня 1922 р. і 5 червня 1923 р.), на котрих намічено шляхи дальшої праці.

Акція будови церкви переходить відтак (з поручення Преосв. Кир Йосафата), до рук ОО. Василя у Перемишлі. При передачі рухомого майна, в готівці й на вкладових книжочках, дня 6 мая 1924 р., через скарбника вище згаданого Комітету, п. Марка – до рук тодішнього ігумена о. Д. Головецького, передано 33.310.219,58 марок пол. Вартість тих «мільйонів» можна пізнати з того, що вручені в тім дні 50 (п'ятдесят) франц. франків, перчислено на 29.465.000,00 – отже на 30 мільйонів!..

ЗАХОДИ ОО. ВАСИЛЯ КОЛО БУДОВИ ЦЕРКВИ (1923–1931)

В році 1923 розпочалися, як відомо по наших церквах, ювілейні богослуження з нагоди 300-ліття смерті св. священомуч. Йосафата. Щоби сей ювілей рідного святого увіковічнити, повстає тоді думка: поставити на його честь, збірками всіх вірних нашої церковної провінції, гідний пам'ятник – величаву церкву. Вона має стати в Перемишлі, на Засянні. Тодішній ігумен перемиського монастиря, впр. о. Головецький, започатковує в тім напрямі акцію. Для поширення культу святого Йосафата, а рівночасно, в цілі призьбирання фондів на будову церкви Його імени, постарався він про образи св. Йосафата, котрі розіслано по всіх церквах Галичини, як також і до Америки. Покликаний своїми властями на інше становище, лишає згаданий о. Ігумен Перемишль, а намічене діло веде дальше його наслідник, Впр. о. Плятон Мартинюк, ЧСВВ.

Він виготовив нові пляни величавої святині, згасив дев'ять вагонів вапна, та повів інтенсивну акцію в цілі зпопуляризування повищої ідеї. В листопаді 1926 р., розіслано з Перемиського монастиря, до всіх грекокат. Урядів парохіяльних Галичини, щире відозву в тій справі. Її поручили теплими словами всі інші Владики, в першій мірі Впреосв. Кир Йосафат.

День св. Священ. Йосафата вибрано на складання перших жертв на згаданий ювілейний храм в Його честь, в княжім городі Перемишлі.

На ту відозву вплинуло коло 10,000 зол. Ними можна було вже покрити вище згадані видатки (пляни, вапно). А крім цього докуплено й сусідню парцелю. При передачі свого уряду в руки о. Йосифа Чепіля, ЧСВВ (1928 р.) передав Впр. о. Мартинюк і фонди на будову церкви. Зібраних грошей було 772 доляр., і 3 вище згадані «мільйони», котрі були зложені в «Шадниці» і «Вірі».

Хоча не було з чим забиратися до будови наміченої, величавої святині, всеж таки все підготовлено до будови. Повстає новий Комітет, котрого головою стає о. Йосиф Чепіль, ЧСВВ. Цей Комітет відбуває кілька засідань. Підготовляє збірки й робить заходи про консенс на будову. Величава церква була комусь не до вподоби!.. По виготовленім осібно на ту ціль плянам, через магістрат Перемишля, церква мала стати в куті парцелі, 30 метрів від вулиці Грунвальдської, а головний вихід був упрянований до вулички Крашевського. В цілі зміни ситуаційного пляну, їздила до воєвідства осібна делегація, однак вернула з нічим!

Тимчасом скорими кроками наближались часи страшної кризи. Колиб навіть було можна узискати потрібні дозволення на будову, годі було забиратися до такого великого діла, не маючи навіть частини потрібних фондів. Настоятелі Чину ОО. Василян рішаються на будову церкви менших розмірів, а ювілейну церкву св. Йосафата постановлено збудувати в якійсь іншій місцевості Галичини, в ліпших часах.

Роблять тепер нові пляни й заходи в цілі їх зреалізування. Праці ведуть тепер самі ОО. Василяни, хоч і члени згаданого Комітету, в чім можуть, помагають. Остаточно, вдалося 18 січня 1931 р., дістати потрібну згоду на будову церкви.

БУДОВА ТЕПЕРІШНЬОЇ ЦЕРКВИ (1931–1935)

Перше, що впадає в очі, коли так дивитися на нову церкву, це брак бічних нав, а тим самим церква до своєї довжини – є за вузька. Треба знати, що на поширення церкви, власти ніяк не хотіли згодитися. Принайменше на тім місці, де тепер стоїть! А в кут годі було ховатися! Замітне, щодо тої церкви й се, що вона має в долині сали до представлень, чи концертів з відповідними входами. Розуміється, ті сали в першій мірі призначені на сходини для релігійних товариств і братств, що будуть при тій церкві.

Благовіщення (7. IV) — 1935 р.

се:

Великий день для
Перемиської землі!

Того дня відбудеться 9³⁰

Перше посвячення

(благословлення)

Засянської Церкви.

Чин посвячення й першу Службу Божу
в тій церкві відправить при співучасті
численного духовенства Преосвящений
Кир Йосафат.

До участі в тій великій святі запрошує всіх

Комітет.

Перемишль, 28. березня 1935 р.

Заувага:

З нагоди посвячення можна буде вписатися до
„ЗОЛОТОЇ КНИГИ“ Засянської церкви.

При кінці травня 1931 р., звожено матеріял до будови, а 2 червня приступлено до копання фундаментів.

Праці велися у власнім заряді, а будовою кермував архітект, п. Лев Левинський зі Львова; на місці виконував його поручення будівничий з Маріямполя п. Павло Смеричинський. До нагляду робітників призначено енергійного монаха, брата Ізаакія Качмарика. Цеглу звозили безінтересно люди з доколичних сіл.

28 червня, при допомозі машини, розпочато бетонові роботи коло фундаментів, а 5 липня, уряджено при великім здвизі народу, посвячення угольного каменя. Чину посвячення довершив, в асисті численного духовенства й монахів, зі сусіднього, добромильського монастиря, Преосв. Григорій Лакота. В угольний камінь вложено списану на пергаміні грамоту такого змісту:

На славу
Святої, Єдиносущної, Нераздільної Тройці
Честь
Пречистої, Пренепорочної Диви Марії,
Спомин
мученичої смерти за єдність св. Церкви
в трисотну річницю
св. Мученика Йосафата монаха ЧСВВ.
В літо від Різдва Господа Н. І. Хр.
Тисячне дев'яťсотне тридцятье перше
Дев'ятого ж славного правління св. Церквою
Його святости Пія ХІ Папи Римського
За Митрополіта Галицької Землі
Впреосвященного Андрея на Шептицях гр. Шептицького
За владики тутейшого города Перемишля
Преосв. Кир Йосафата Коциловського
За архимандрита Чину св. Василія Вел.
Впр. о. Діонізія Ткачука
За ігумена Перемиського монастиря
Преп. о. Йосифа Чепіля
посвятив положив сей угольний камінь
5 липня 1933 р. під нову церкву
Состраданія Пресвятої Богородиці
при монастирі ОО. Василіян на Засянні
Преосв. Кир Григорій Лакота, еп. пом.
Будовано сю церкву по планам Льва Левинського
Зі збірки вірних для спасення душ
Українського народу.

Грамоту сю підписали: Впреосв. Кир Григорій Лакота, Всесвітл., о. архимандрит Діонисій Ткачук і Преп. о. Йосиф Чепіль, ігумен перемиського монастиря.

З грамоти видно, що церква ця будується на честь Страждучої Матері Божої, під котрої покровом була й каплиця, в котрій звиж 20 літ вели ОО. Василіяни свою дотеперішню працю.

Мулярські роботи скоро посувалися вперед так, що в осені 1931 р., закінчено діл церкви, покриваючи спідні салі залізо-бетоною плитою, котра рівночасно є підлогою церкви.

Рівночасно переведжено збірки, в першій мірі між громадянством Перемишля. Тими збірками в особливий спосіб занялись Пані з Марійсько-го Товариства. Збирано жертви на листи, а також через уряджування всякого роду імпрез (фестини, концерти, томболі і т. п.). Треба це піднести, що громадянство радо складало свої більші, чи менші жертви на цю святиню!

Весною, 1932 р., пішли дальше праці коло будови. В тім році викінчено дві фронтіві копули, покрито їх бляхою і завершено хрестами. Торжественне посвячення хрестів на згадані копули, як рівнож на даховий трикутик, відбулося, при великім здвизі народу, в неділю дня 13 падоліста 1932 р. Середню наву доведено тоді до вісьмірки, забезпечуючи на зиму сильними залізо-бетонowymi в'язаннями.

Кошти дотеперішньої будови (з 1931 і 1932 р.) доходять до суми 76.855,07 зол. і 440 долярів, крім жертви, котру зложили доколишні села, доставляючи безінтересовно цеглу, як рівнож по відчисленні вапна, закупленого давнішими літами.

Розуміється, на покриття так великих видатків, жертви самого перемиського громадянства не вистарчали, тому переведжено по цілім краю збірки. Збирали заводові збірщики, а крім цього використовувано всі більші відпусти по церквах ОО. Василіян, збирано скрізь з нагоди празників, місій, реколекцій і т. п.

В двох послідних літах (1933 і 1934) праці поступенно йшли вперед. В ювілейнім, 1933 р., вже покрито дахом цілу церкву, а на головній копулі станув величавий хрест, уфондований членами Марійських дружин Галичини (коштом 1400 зл.). Посвячення цього хреста довершив Преосв. Кир Йосафат (10 вересня 1934 р.). Товпи народу залягли тоді площу біля церкви й вулицю, бо церква не могла всіх помістити. Великий це був день не тільки для Засяння, але й для цілого нашого Перемишля!

1934 р. виправлено церкву в середині, зложено електричні проводи, дано вікна й фронтіві сходи. Пізно осінню, потягнуто цілу церкву на кремово заправленим вапном і підготовлено все конечне, щоб розпочати богослуження.

(Церкву посвячено на Благовіщення Пресвятої Богородиці, 7 квітня 1935 року. Цього акту довершив Владика Кир Йосафат Коциловський, ЧСВВ).

Видатки з тих двох послідних літ виносять: 44,580,77 зол. і 90 долярів. Отже разом на будову церкви, по конець 1934 р., видано готівкою 121,435 зол. 84 сот. і 580 долярів. До того треба ще додати кілька тисяч долугу, котрий затягнуто й видатки від 1 січня 1935 р.

Господь, котрий допоміг діло се зачати – допоможе й щасливо його довершити!..

(Далі наступає перелік жертводавців. З огляду на брак точних даних не подаємо його).

Молитва до Пречистої

(з нагоди посвячення засянської церкви)

Тут нині –
У княжім городі –
Посвячення Святині!
Лунає дзвін!
Лопочуть корогви!
Йдуть лави горожан...
Із сіл, з усіх сторін
Спішать гуртки прочан...
Лунає дзвін!
Тут нині
і жертв і трудів наших жниво!
Страждуща Мати й Приснодіво,
Учуй жаркі слова благань:
– Поглянь
– і церкву сю благослови!
Тобі на славу під Твоім Імям
Здвигнули ми святиню сю.
О, Мати Божа,
Не дай, щоб знищила її міць зловорожа –
Будь захистом-щитом в время люте –
Нехай і в бурі час
Устоїться нам Церква та –
як незнищима!
Нехай на місці тут –
і для грядучих поколінь
Останеться, як символ!
Тяжкий нам до спасіння шлях...
Ти будь нам джерелом відради,
Спасай нас від заглади...
Нехай Твої мечі
боронять наші душі...
Серця складаємо до стіп Твоїх.

Молитва наша все одна:
– Страждуща Мати,
будь Матір'ю і нам!
Благослови цей храм,
І храму ктиторів
І скорбний люд
І край наш весь благослови!
Скріпи нас вірою тією:
– Шлях на Голгофту
– шлях до воскресення!..
А заспіваймо і ми
Свій великодній, радісний тропар...
І оживе давних діл слава!

УЛЯНА КРАВЧЕНКО
В Перемишлі 7.IV.1934²

III

СВІТЛО ДУХА – ВІДРОДЖЕННЯ

Новозбудована церква тільки 10 років служила перемиським васи-ліянам і вірним. Повоєнний час приносить нове лихоліття. У жовтні 1945 року Уряд безпеки покликав до себе настоятеля ОО. Василян і параха церкви Співстраждання Пресвятої Богородині, о. Романа Барабаша, ЧСВВ, і наказав цілій монашій спільноті покинути церкву та монастир. Один отець та двох братів виїхали на Україну, а інші переїхали до Варшави. О. Роман Юстин, що проти наказу залишився тут до 1947 року, був арештований на вулиці та вивезений в Сибір.

Після 1945 року василіянська обитель опинилася на короткий час в руках монахинь латинського обряду, а опісля була призначена на потреби Воевідського архіву в Перемишлі. Архів примістив в монастирі своє бюро, а церква послужила як склад архівальних документів. Почався період руйнування церкви, проведений у двох етапах: перший з 1966 по 1969; другий з 1983 по 1989. В 1963 році було скинуто хрест з головного купола. В письмі тодішнього директора Архіву говориться, що хрест перегнив і його звалила буря. Очевидці цієї події говорять, що буря дійсно пова-лила хрест і пошкодила купол, але в цьому допомогли певні особи. Вони хотіли ливною скинути хрест, та не були в силі цього зробити, бо він був

² Кінець передруку.

добре закріпленій. Вони скривили дерев'яну конструкцію купола і тому теперішній хрест легко похилений. Дирекція архіву, впродовж цілого року, не зробила нічого для цього, щоб направити пошкоджений купол, не зважаючи на протести наших отців і римо-католицьких єпископів.

Василіянський Чин впродовж 46 років проводив заходи про повернення монастиря та церкви. Свідчать про це товсті томи документів, які залишились у спадщині. В 50-х та 60-х роках старання ці проводив о. Павло Пушкарський, в 70-х і 80-х роках – о. Йосафат Романик та о. Мелетій Білинський. Уряд, однак постійно і консеквентно відмовляв повернення заграбованого майна, пояснюючи, що згідно з діючим польським законом, ціла обитель, як майно по-українське, стала державною власністю. На підтвердження своїх слів цитувався декрет від 5 вересня 1947 року (Dz. U. Nr 59 poz. 318/0 „Dekret o przejściu na własność Państwa mienia pozostającego po osobach przesiedlonych do ZSRR”). З юридичної точки зору, згадана Устава однак не давала державним властям належних підстав для цього, щоб перебрати монастир та церкву. Чин був офіційно зареєстрований у Польщі і не всі наші отці виїхали з Польщі. Вони були примушені покинути монастир в Перемишлі і переїхати до Варшави.

У цьому часі в церкві велися роботи при перебудові, метою яких було пристосування будівлі до потреб Архіву, та потреба помінати інтер'єр церкви, щоб вона більше не могла служити для потреб релігійного культу. Свідчать про це фрагменти листа Президії Миської ради в Перемишлі (Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Przemyślu, Wydział Bud. Urbanistyki i Architektury) до Воєвідського державного архіву (Wojewódzkie Archiwum Państwowe w Przemyślu), підписане завідуючим відділу та миським архітектором від 1965 р.: „... obiekt pocerkiewny musi ulec przebudowie zewnętrznej i być dostosowany do obecnie spełnianej funkcji. Przebudowa polegać powinna na usunięciu kopuł z wieżami, zlikwidowaniu portalu wejściowego, łącznie ze schodami... Elewacje muszą ulec unowocześnieniu przez likwidację łuków w oknach (okna prostokątne) oraz likwidację wszelkich elementów pocerkiewnych i zastąpieniu ich elewacją wykończoną terraboną...”. І так, у 60-х роках, у церкві побудовано один масивний строп, а у 80-х роках ще два та залізобетонні сходи і ліфт. У цьому самому часі розбудовано один поверх монастиря та пристосовано до біжучих потреб Архіву. В офіційних відповідях на домагання ОО. Василіян говорилося про це, що „obiekt stracił charakter sakralny”. Цікаво, що на зламі 1980/1981 року уряд міста видав дозвіл на перебудову церкви, тобто на вставлення другого й третього залізобетонних поверхів. А декретом від 7 червня 1983 року, Воєвідський консерватор пам'яток вписав церкву в реєстр пам'яток архітектури.

До Перемишля василіяни повертаються в 1960 р., щоб перебрати обслугу наших вірних в цілому місті. Тому що монастир і церква не були

повернені Василянському Чиніві, отці замешкали в купленому домі, а Святу Літургію служили в костелі Серця Христового – в теперішньому кафедральному соборі. До 1968 року, коли-то обслуговували наших вірних в Перемишлі перебрали єпархіальні священики, працювали тут: о. Арсеній Кулибаба, ЧСВВ, о. Борис І. Балик, ЧСВВ та о. Андрій Шагала, ЧСВВ. Після 1968 року о. Борис Балик, ЧСВВ служив як душпастир нашим вірним в Ярославі, проживаючи в Перемишлі до смерті в 1989 році. Від цього часу до 1996 року ніхто з василян не жив на постійно у Перемишлі. Монастир на Татарській горі стояв порожній, а монастир і церква на Зазяній чекали на повернення давнім власникам.

Нові можливості у стараннях про повернення загарбаних монастиря та церкви дали політичні зміни кінця 80-х років та Устава від 17 травня 1989 року *O stosunku Państwa do Kościoła katolickiego w RP*. Устава ця відкрила можливість домагатися повернення загарбаного комуністами майна. Нові старання почалися цього ж таки 1989 року за протоігуменату о. Василя І. Медвіта, ЧСВВ. Заходи ці були дуже складні. Потрібно було пробиватися крізь людську нехоть, а інколи й явну ворожість. Не один раз приходилося зустрічатись віч-на-віч з просовітською бюрократією. Вкінці, 1 жовтня 1991 року Маєткова комісія видала рішення про повернення Василянському Чиніві монастиря й церкви. Внесено однак застереження, що Архів буде користатися ще комплексом протягом п'яти років. У цьому часі Архів мав подбати про нові приміщення для себе.

Визначений Маєтковою комісією реченець був у загальному додержаний, і 25 жовтня 1996 року, передано ключі від монастирської обителі тодішньому Протоігумену Василянського Чину о. Володимиру Ющаківі, ЧСВВ.

Невдовзі почався третій етап будови монастирсько-церковного комплексу у Перемишлі – його відбудова та оновлення. Зимом підготовлено відповідну будівельну документацію і 10 березня 1997 року, в перший день Великого посту, почався найважчий період у працях, а саме усунування залізобетонних поверхів. Відразу почалися проблеми. Не було місця, куди можна було б вивезти більш як 400 тонн залізобетону. Міська влада мала вказати таке місце, але письмом від 17 березня 1997 року відмовилася від цього обов'язку. Однак завдяки телевізії і допомозі добрих людей вдалося позбутися цієї «цінної, 400-тонної пам'ятки архітектури». Виринали також і інші проблеми, які можна б назвати повторенням історії, тобто явна дискримінація з боку деяких урядових чиновників.

Не зважаючи на труднощі, будівельні роботи в скорому темпі йшли вперед. Керував ними архітектор з Перемишля, п. Яцек Мермон та його дружина Елеонора. В монастирі замінено й відновлено вікна, оновлено тиньк, добудовано сходи, встановлено опалення і проведено заміну еле-

ГРАМОТА ПОСВЯЧЕННЯ ХРЕСТА НА
ГОЛОВНИЙ КУПОЛ ВАСИЛІАНСЬКОЇ ЦЕРКВИ
НА ЗАСЯННІ В ПЕРЕМИШЛІ

На славу Святої, Єдиносущної, Нероздільної Тройці,
на честь Пречистої Пренепорочної Диви Марії,
святого Отця нашого Василя Великого,
на спомин мученичої смерті за єдність св. Церкви
св. священомученика Йосафата,
та мучеників з Пратуліна,
в рік по їх винесенні на престоли,
в літо від Різдва Господа Нашого Ісуса Христа
тисяча дев'яťсот дев'яťдесять сьоме, дня 26 місяця вересня,
першого року після Ювілею 400-ліття Берестейської Унії,
в 50 річницю виселення українців з рідних земель,
в I річницю повернення Василіанському Чини
монастиря та церкви на Засянні в Перемишлі,
дев'ятнадцятого року Понтифікату
Його Святості Папи Івана Павла II,
за Преосвященішого Митрополита
Перемисько-Варшавського
Архієпископа Кир Йоана Мартиняка,
за Протоархимандрита Василіанського Чину
Всесвітлішого о. Діонісія Дяховича,
за Протоігумена Василіанської Містопровінції у Польщі
о. Володимира Р. Ющак ЧСВВ,
та Настоятеля Монастиря в Перемишлі
о. Тимофея С. Феша ЧСВВ,
чину посвячення хреста на головний купол
Василіанської церкви на Засянні в Перемишлі,
в присутності Преосвященного Владика
Ньювстінтерського Кир Северіяна Якимичина ЧСВВ,
духовенства, монашества,
та численно зібраного Божого народу
торжественно довершив

Преосвященіший Митрополит Перемисько-Варшавський
Архієпископ Кир ~~Йоан~~ Мартиняк

*Секретарь Духовенства
Епарх. Ньювстінтерск.
Канада*

о. Володимир Р. Ющак ЧСВВ

Митрополит

о.р. Тимофей Феш ЧСВВ

ктричної мережі. У підвалі церкви була встановлена тимчасова каплиця, в якій приміщено іконостас та ціле необхідне обладнання: престіл, тетрапод, проскомидійник, лавки, кивот, свічник. У самій церкві протягом трьох років проведено докорінне оновлення тиньку, долівки та споряджено зовсім нове обладнання та розпис інтер'єру. Територію монастиря обведено новою огорожею, а на монастирському городі було побудовано каплицю-дзвіницю, в якій знайшлися елементи зі зруйнованих церков та василіянських монастирів. На її куполі встановлено хрест з церкви з Ямної; вкладено камінь-підвалину з престолу церкви з Незнайової на Лемківщині; на городі поставлено кам'яний хрест з Незнайової. Проведено

Залишки залізобетонних стропів у церкві, березень 1997 року.

оновлення, а місцями цілковиту виміну зовнішнього тиньку церкви та монастиря. В свято Воздвиження Чесного Хреста, Митрополит Іван Мартиняк та Владика Север'ян Якимишин, ЧСВВ з Канади при участі великого числа монахів і вірних посвятили хрести на головний і бічні куполи. В головному хресті покладено пропам'ятну грамоту з нагоди встановлення хреста. Проведено також генеральний ремонт монастиря.

Побіч праць, пов'язаних з будовою та оновленням мурів, в монастирі проходить духовне формування молодого покоління василіян. Тут виховуються молоді монахи до праці у Христовому винограднику. В монастирі вони проходять василіянську й богословську формацію.

У монастирі проводяться також курси іконопису під керівництвом авторів теперішнього розпису церкви: Андрія Дутки та Андрія Виничка зі Львова.

Молоді монахи вчаться, як стати святими, служити Богові, Чинові й українському народові, «щоб були завжди батьками свого народу» (див. М. Ваврик, *По василіянських монастирях*).

Роботи під час ремонту, травень 1997 року.

О. М. Ваврик, ЧСВВ, у своїй книжці *По василіянських монастирях* писав, що церква і монастир на Засянні в Перемишлі, «стоїть над тихими водами Сяну мовчазною плачкою за своїми отцями-вигнанцями...». Сьогодні ця церква й монастир живе Божим та народнім життям, там возноситься молитва подяки, прослави та благання, щоб випросити в Бога скарби ласки для «кититорів і доброчинців святої обителі цієї», а також для теперішніх і майбутніх поколінь, які прийдуть після нас, щоб так, як ті, які тут були, так і ці, хто тут зараз перебуває і ті, хто будуть, славили Бога і освячували себе, живучи за правилами Святого Отця, нашого Василя Великого.

ЗАКІНЧЕННЯ

Дорогий Читачу! Після цього, як Ти прочитав цю невеличку книжечку, Ти побачив, якими дивними дорогами розвивалося монаше життя в городі над Сяном. Доля монастирів на цій землі не легка. Тут зустрічалися, але й поборювалися течії Сходу й Заходу, впливи латинські та візантійські, українські та польські. Монастирі були завжди одним з важливих пунктів цієї зустрічі, але й конфронтації. Не обійшлося й без політичних натисків і всі політичні зміни залишали свій слід на перемиських монастирях. Вони не мали можливості розвинути у великі спільноти, а форми їх діяльності завжди несли на собі слід актуальних проблем та потреб. Вони берегли свідомість церковної та національної ідентичності перемиських українців.

Зараз ми надіємося, що Бог та Скорбна Мати дозволять нам сповнити цю важливу роль і – через нашу вірність Богові і витривалість у цьому, що

є українським та вірне традиціям Української Греко-Католицької Церкви – дозволять нам повернути в княжому городі над Сяном монаше життя так, як колись воно тут починалося та процвітало, бо «... усе повертається на круги своя...».

Нижче подаємо список наших добродіїв і жертводавців. Бажаємо цим висловити Вам нашу вдячність. Василянська спільнота у Перемишлі просить у своїх молитвах Всевишнього Бога про милість та щедрі Божі дари для тих, хто допомагає нам здійснити це, що наші попередники почали. За всіх добродіїв жертвується кожного року в свята Співстраждання Пресвятої Богородиці та Святого Священномученика Йосафата Свята Літургія. Спільнота не забуває про добродіїв також у своїх щоденних молитвах.

Висловлюємо нашу вдячність тим, хто віддав частину свого, на це, щоб служило воно на Славу Богові та Пресвятій Богородиці.

Усім, хто допоміг нам у піднесенні цього храму й монастиря, складаючи грошові пожертви, чи допоміг у інший спосіб – велике «Спаси Боже».

На славу Бога і в честь Пресвятої Богородиці
Отці Василяни, Перемишль

**Жертводавці й добродії
обителі Співстраждання Пресвятої Богородиці
в Перемишлі на Засянні**

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji – Fundusz Kościelny Państwowa Służba Ochrony Zabytków	Боберський Богдан Боднар Катерина Боднар Стефанія Бочик Данута
National Conference of Catholic Bishops, USA. Office to Aid Catholic Church in Central and Eastern Europe	Боярські Юлія і Мирон Бревка Еміліян Буцік Йозефа Вальницька Анастазія
Renovabis. Solidaritätsaktion der deutschen Katholiken mit den Menschen in Mittel-und Osteuropa Freising, Deutschland	Вальницькі Галина і Мирон Вархол Іван Василів Еміліян Вергун Софія
Kirche in Not. Ostpriesterhilfe Königstein, Deutschland	Вінера Єва Веньско Єжи, д-р Войтович Катерина
Women Organization	Воркун Ольга п. Гайдук
Преосвященний Владика Іннокентій Лотоцький, ЧСВВ	Гарбовий Володимир і Ганна Гангало Богдан і Анна
Преосвященний Владика Василь Медвіт, ЧСВВ	Гнатівський Антоній Гнатюк Роман
Преосвященний Владика Володимир Ющак, ЧСВВ	Гринець Анна і Василь Грицай Параскевія
Преосвященний Владика Лаврентій Гуцуляк, ЧСВВ	Гришко Василій Гусейко Степан
Канадська Провінція Чину Святого Василя Великого	Говік Ізабела і Яцек Данило Ольга
ks. Kikiela Jerzy	Денис Анна
Антосик Йосиф	Джурко Мирослав
Артимович Галина	Джурко Ярослав
Балаш Соломія	Дзвінчик Йосиф
Баран Марія	п. Димідон
Біла Анна	Дирекція Ф. К. Самопоміч
Білий Олександра	Дуклінська Анна
Білий Богдан	Дутко Емілія
о. мітрат Білянич Іван	Єнкала Юрій
Біян Ірина	
Блюй Анна	

Енджейовські
Жертводавці з церкви св. Володи-
мира, Торнхілль
Жертводавці з церкви св. Йосафа-
та, Торонто
Жертводавці з церкви св. Миколая,
Торонто
Жертводавці з церкви св. Михаїла,
Міссісага
Жертводавці з церкви св. Покрови,
Торонто
Зайло Гелена
Залуцька Марія
Зейло Софія
Золотник Катерина
п. Ірина
Камінська Марія
Карпович Михайло
Кебало Володимир
Кенгало Анна
Кебало Мирослава
Кікеля Ольга
Кіндзьора Стефанія
Кіх Іван і Емілія
Коваль Катерина
Ковальчик Петро
Козак Катерина і Михайло
Козюринська
Колач Анна
Колач Михайло і Марія
Колашкевич Марія і Збишко
Коляса Михайло
Кот Михайло
Котик Єва
Кривуцький Петро
Крупа Анна
Крупа Теодозія
Круцько Павлина
Кузьмович-Благу Ганна
Кульчицька Анна
Родина Лаць

Левчишин Михайло
Лепська Марія
Лозинська-Харук Галина
Лозинська-Целевич Іванна
Лопух Стефанія
Луклінська Анна
Лунів Галина
Макар Анна
Мартинів Стефанія і Йосиф
Марушко Марія і Петро
Мархвяна Ірина
Матковська Стефанія
Медвіт Марія
Мисливець Юрій і Ольга
Мицак Яніна
Міхалушко Ірина
Мричко Марія
Назар Іван
Наливайко-Лесів Дарія
Нестор Теодора
Огородник Ольга і Євген
Ожупко Марія і Володимир
Онишко Ірина
Павлинська Галина
Перкач Микола
Пилип Розалія
Пилип Софія
Писар Дарія
Пискір Стефанія
Підгірний Іван
Родина Підгірних
Підгурський Володимир
Пік Анна і Мирон
Піпка Катерина
Піцур Дмитро
Плахта Катерина
Плішак Катерина
Попадюк Марія
Поташнік Анна
Потомська Анна
Рад Анастазія

Романик Йосиф
Русінко Катерина
Савчак Мирослава
Савчак Ольга
Саган Еміліан
Самойлик Катерина
Сенич Ольга
Сенк Марія
Сенюшко Катерина
Сестри Василянки
Сестри Службниці
Симчик Атаназій
Синчик Марія
п. Спочиляс
Скородинська Святослава
Сладік Омелян
Союз Українок Америки
Спольські Іван і Анна
Станішевська Марія
Стех Анізія
Сухорібка Марія
Тарас Маріан
Теребенєць Іван
Тих Єва
Токарчик Анна
Томашевська Катерина
Томашевська Катерина
Туренко Ольга

Тускус Тереза
Федак Ірина
Федина Стефанія
Федоришак Анна
Феш Іван і Анна
Філь Катерина
Фіцак Еміліан
Фіцак Мирон і Марія
Фіцак Ольга і Андрій
Фльорчук Леся
Хіта Ольга
Хмара Марія
Худорівська Ольга
Циган Ігор і Дарія
Циган Любомира
Чайрук Теодора
Чергоняк Марія
Чоботовський Михайло
Чорний Марія і Андрій
Чорний Мирослава і Іван
о. Шагала Андрій, ЧСВВ
Штарбало Казимир
Шуст Дарія і Ігор
Щібівовк Петро
Ярошевич Ярослав
Учасники різних збірок та багато
людей, які просили, щоб їхні іме-
на лишилися відомі лише Богові

Всім Вам та тим, імена яких ми через неувагу або забуття тут не при-
містили, щире та гаряче Спаси Боже.

На славу Богові, у Ювілейному Році 2000 від народження Господа на-
шого Ісуса Христа, на честь Його Пречистої Матері, Святого Йосафата
і всіх Святих Української Землі та всім добродіям та приятелям цю ма-
леньку лептину вдячності складають Отці Василяни.

PROTOKÓŁ
z przekazania obiektu przy ul. PCK 4 w Przemysłu, dotychczasowej
siedziby Archiwum Państwowego w Przemysłu Zakonowi OO Bazylianów
w dniu 25 października 1996 r.

Podstawa prawna: Orzeczenie z dnia 1.10.1991 r. Komisji Majątkowej w Warszawie, sygn. akt WKM-I-123/90

Archiwum Państwowe w Przemysłu oddaje na cele kultu religijnego: obiekt o łącznej kubaturze 17.500 m³ o powierzchni użytkowej 2.142 m².

1. Budynek cerkwi użytkowany od 1953 r.
Po dwukrotnym remoncie kapitalnym w latach 1964 i 1988 w wyniku których wykonano: 3 stropy, klatkę schodową z II na IV piętro oraz szyb do windy. Budynek pokryto blachą miedzianą, posiada instalację c.o., elektryczną, wod.kan., wentylacyjną i p.poż.
Na czwartej kondygnacji wykonano posadzkę parkietową, podobnie jak na II p. w pomieszczeniach przylegających do cerkwi. Na I p. w cerkwi jak i w pomieszczeniach przylegających zachowana pierwotna posadzka parkietowa. Pozostałe pomieszczenia posiadają posadzki lastrico.
2. Budynek poklasztorny (w całości użytkowany od 1983 r., częściowo od 1953 r.)
Wykonano nadbudówkę II piętra oraz zagospodarowano częściowo poddasze (4 pokoje gościnne oraz węzeł sanitarny), wybudowano nową klatkę schodową i dokonano wymiany stropów. Pomieszczenia jak i korytarz na poddaszu posiadają białe podłogi, w łazience posadzka lastrico.
II p. – 6 pomieszczeń i korytarz z posadzką parkietową oraz w.c.
I p. – 7 pomieszczeń i korytarz z posadzką parkietową oraz w.c.
3. Kotłownia
z piecem c.o. i doprowadzonym do lica budynku kanałem ciepłowniczym sieci miejskiej z wymiennikownią w budynku Szkoły Podstawowej nr 4.
4. Ogrodzenie
o długości 83 mb z siatką na podmurówce, 15 mb – słupki z bramą wjazdową.
5. Droga dojazdowa
o powierzchni 220 m² – utwardzona trylinką oraz zadaszeniem na kubły na śmieci.

Wartość przekazanych obiektów: wg załączonych protokołów zd. odb. (PT).

Stan liczników energii elektrycznej: licz. nr 21364680 – 31671

licz. nr 4836324 – 3308

Stan liczników wody: licz. nr 434045 – 5m³

licz. nr 435674 – 2028 m³

Obecni przy przekazywaniu:

Strona przekazująca:

1. mgr Bogusław Bobusia – Dyrektor AP	/-/
2. Anna Wiącek – gł. księgową AP	/-/
3. Anna Podolak – st. specjalista AP	/-/

Strona przejmująca:

1. O. Włodzimierz R. Juszczał – Prowincjał	/-/
2. O. Tymoteusz Fesz	/-/
3. O. Józefat Romanek	/-/

ЗМІСТ

Вступ	3
I. Початки монашого життя над Сяном	5
II. На спомин. Історія Засянської церкви. Дещо з історії Засянської церкви (1893–1903)	6
Праці «Першого Комітету» (1903–1914)	9
Праці «Другого Комітету» (1914–1923)	10
Заходи ОО. Василіян коло будови церкви (1923–1931) ...	11
Будова теперішньої церкви (1931–1935)	12
Молитва до Пречистої	16
III. Світло Духа – відродження	17
Закінчення	22
Жертводавці й добродії обителі Співстраждання Пресвятої Богородиці в Перемишлі на Засянні	24
Protokół z przekazania obiektu przy ul. PCK 4 w Przemyślu, dotychczasowej siedziby Archiwum Państwowego w Przemyślu Zakonowi OO Bazylianów w dniu 25 października 1996 r.	27

ЗАПРОШЕННЯ

Друге
посвячення

ЗАСЯНСЬКОЇ
ВАСИЛІАНСЬКОЇ
ЦЕРКВИ

ВІДБУДЕТЬСЯ
13 травня 2000 р. Б. о 10. годині

чину посвячення довершить
Високопреосвященний Кир Іван Мартиняк
у співслужінні інших владик

ОО. Василіяни
Перемиської обителі